

การสังเคราะห์บทบาทพยาบาลในการพัฒนาระบบบริการคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง¹ โรงพยาบาลชุมชน : การทบทวนตามกรอบ Service Plan COPD

บุญทิต อสิพงษ์, พย.บ.¹

บทคัดย่อ

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (Chronic Obstructive Pulmonary Disease: COPD) เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของประเทศไทย ที่มีแนวโน้มอัตราป่วยและเสียชีวิตเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและการค่าใช้จ่ายของระบบสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้กำหนด Service Plan COPD เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายหลัก 5 ประการคือ ลดอัตราการเสียชีวิต ลดการนอนโรงพยาบาลช้า เพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ป่วย พัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ และพัฒนาศักยภาพบุคลากร บทความฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนและสังเคราะห์บทบาทของพยาบาลในการพัฒนาระบบบริการคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในโรงพยาบาลชุมชน โดยใช้กรอบแนวคิด 3P ได้แก่ Purpose, Process, Performance เป็นแนวทางวิเคราะห์ ผลการทบทวนพบว่าบทบาทของพยาบาลในกระบวนการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง เป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานคลินิก โดยประกอบด้วย การประเมินและคัดกรองผู้ป่วยด้วยเครื่องมือมาตรฐานเพื่อจำแนกระดับความรุนแรงของโรค การวางแผนการดูแลและติดตามต่อเนื่องโดยประยุกต์แนวคิดการจัดการรายกรณีและการเยี่ยมบ้าน การพื้นฟูสมรรถภาพปอดและส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการหายใจ การประสานงานเครือข่ายบริการสุขภาพระหว่างโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และชุมชนเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดูแล และการพัฒนาระบบบริการรวมทั้งศักยภาพบุคลากร ผ่านการอบรม การจัดทำแนวทางปฏิบัติทางคลินิก และการประเมินคุณภาพบริการทางการพยาบาล กระบวนการดังกล่าว เชื่อมโยงโดยตรงกับผลลัพธ์ของ Service Plan COPD คือ ลดการเสียชีวิต ลดการกลับมานอนโรงพยาบาลช้า และเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ป่วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการทบทวนซึ่งให้เห็นความจำเป็นในการสนับสนุนทรัพยากร เครื่องมือ ระบบข้อมูล และการพัฒนาสมรรถนะของพยาบาลให้มีความเชี่ยวชาญด้านโรคระบบทางเดินหายใจ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ในโรงพยาบาลชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระบบบริการสุขภาพของประเทศไทย

คำสำคัญ: โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง, บริการสุขภาพ, บทบาทพยาบาล, โรงพยาบาลชุมชน

¹พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ, โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ Email : buk2555@gmail.com

Synthesis of nursing roles in developing COPD clinic service systems in community hospitals : A review based on the COPD Service Plan framework

Bunthit Asipong, B.N.S.¹

Abstract

Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD) is a major public health problem in Thailand. The morbidity and mortality rates are increasing continuously, affecting patients' quality of life and burdening the healthcare system. The Ministry of Public Health has therefore established the COPD Service Plan as a guideline for the systematic development of the healthcare system. It has five main goals: reducing mortality, reducing hospital readmissions, improving patient quality of life, developing healthcare network, and developing personnel potential. This article aims to review and synthesize the role of nurses in developing the COPD clinic service system in community hospitals using the 3P framework: Purpose, Process, and Performance. The review results indicate that the role of nurses in the care process for COPD patients is at the heart of clinic operations. It consists of patient assessment and screening using standardized tools to classify disease severity; planning for continuous care and follow-up by applying case management and home visit concepts; pulmonary rehabilitation and health behavior promotion to increase respiratory efficiency; coordinating the healthcare network between community hospitals, subdistrict health promoting hospitals, and communities to ensure continuity of care; and developing the service system and personnel potential through training, development of clinical practice guidelines, and evaluation of nursing service quality. These processes are directly linked to the outcome of the COPD Service Plan, which is reducing mortality. Reduce hospital readmissions and improve patient quality of life. Policy recommendations from the review indicate the need to support resources, tools, information systems, and develop the competencies of nurses to have expertise in respiratory diseases in order to be able to drive the operation of chronic obstructive pulmonary disease clinics in community hospitals effectively, comprehensively, and sustainably, in line with the policy of developing the health service system of Thailand.

Keywords: Chronic Obstructive Pulmonary Disease, COPD Service Plan, Role of nurses, Community Hospital

¹Registered Nurse, Professional level, Khukhan Hospital, Sisaket Province Email : buk2555@gmail.com